

Saksbehandler:
Kristine Mølkersrød, telefon:
By- og stedsutvikling

Høringssvar fra Tønsberg kommune til Askehaug transformatorstasjon

Utvalg	Møtedato	Type	Saksnummer
Kommuneplanutvalget	24.11.2025	PS	028/25
Kommunestyret		PS	

Kommunedirektørens innstilling

Høringssvar sendes Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) slik det fremkommer under "Vurderinger".

Sammendrag:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt konsesjonssøknad fra Lede AS om ny Askehaug transformatorstasjon med tilhørende anlegg i Tønsberg og Sandefjord kommuner. I denne typen saker er det NVE som er myndighet, ettersom tillatelse ikke gis etter plan- og bygningsloven, men etter energiloven. Kommunen er imidlertid en viktig høringsinstans for NVE.

NVE har sendt meldingen på høring til kommunen med frist 21.11.2025. Tønsberg kommune har fått utsatt høringsfrist og kommunedirektøren vil oversende kommunens høringssvar etter politisk behandling i kommunestyret.

Kommunens høringssvar sendes slik det står under vurderinger.

Under følger hovedpunktene i kommunens høringssvar:

- Selve stasjonsutbyggingen vil ikke berøre hverken skog, jord eller naturmangfold. Tønsberg kommune berømmer Lede for å ha funnet fram til et grått areal for selve transformatorstasjonen.
- For jordbruket er det en fordel å lokalisere nye kraftmaster slik at de ikke blir stående på dyrka jord. For skogbruket er det en fordel å lokalisere traseene utenom produktiv skog.
- Det er viktig at det gjennomføres avbøtende tiltak for å minimere risikoen for at fugler kolliderer med ledningene.
- Tiltaket kan ikke være i strid med vannforskriftens miljømål for de berørte vannforekomstene
- I kommuneplanens arealdel er det avsatt et areal til boligformål i Kongsåsen sørøst for stasjonsområdet. Kommunen forventer at Lede gjør nødvendige tiltak som sikrer at nye boliger innenfor gult areal ikke utsettes for verdier over 0,4 mikrotesla. Kommunen opplyser samtidig om at per dags dato jobber forslagsstiller med utarbeidelse av et planforslag for den nordlige delen av Kongsåsen. Dersom det ikke er mulig å gjøre tilstrekkelige avbøtende tiltak ønsker kommunen at det opprettes en dialog.
- Når utbygging blir bestemt gjennom en reguleringsplan etter plan- og bygningsloven, vil Tønsberg kommune normalt kreve en kommunalteknisk plan. Området ligger på grensa mellom to kommuner og det er hensiktsmessig å avklare tidlig hvordan teknisk infrastruktur som vann, avløp og slokkevann skal løses.
- Vi ber om at turstien ved Kjerringhovet ivaretas både under anleggsperioden og i driftsfasen, og at alternative traseer etableres der det er behov.

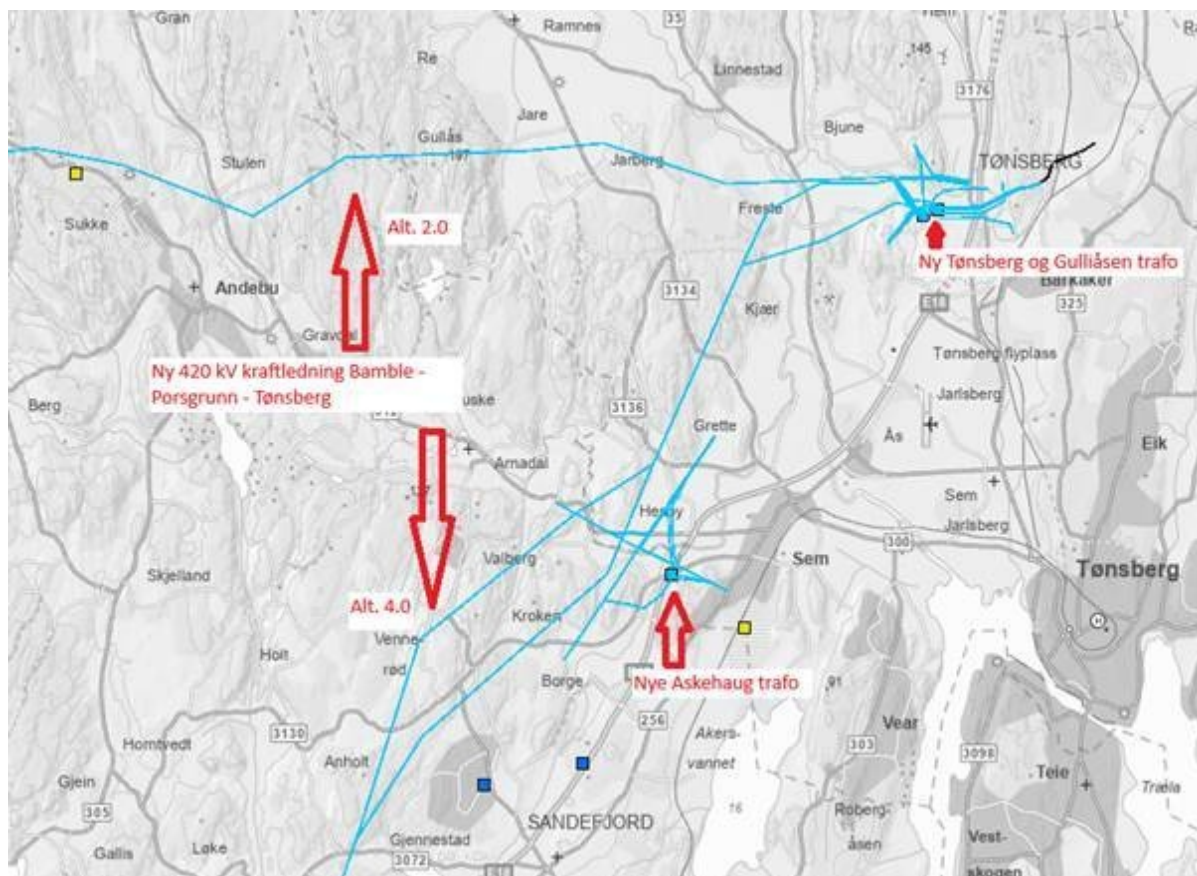
Bakgrunn for saken:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt konsesjonssøknad fra Lede AS om ny Askehaug transformatorstasjon med tilhørende anlegg i Tønsberg og Sandefjord kommuner. NVE har også mottatt søknader fra Statnett SF for Tønsberg transformatorstasjon og fra Lede AS for Gulliåsen transformatorstasjon. Begge disse transformatorstasjonene er planlagt ved siden av hverandre på Gulliåsen. NVE har samtidig mottatt melding fra Statnett om ny 420 kV kraftledning Bamble – Porsgrunn – Tønsberg.

NVE har sendt de tre søknadene og meldingen på høring til kommunen, med høringsfrist 21.11.2025. Tønsberg kommune har fått utsatt høringsfrist og kommunedirektøren vil oversende kommunens høringssvar etter politisk behandling i kommunestyret.

Denne saken omhandler Askehaug transformatorstasjon. Uttalelse til konsesjonssøknader for Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjoner (samlet) og melding om ny 420 kV kraftledning Bamble – Porsgrunn – Tønsberg behandles i egne saker parallelt med denne saken.

I figuren under vises de fire forskjellige prosjektene.

Figur 1. Oversikt over prosjektene som er på høring. For ny 420 kV kraftledning som kommer fra Porsgrunn viser utsnittet hvordan dette kan komme inn til Tønsberg.

Fakta grunnlag:

Lede har søkt om tillatelse etter energiloven for Askehaug transformatorstasjoner med nødvendige ledningsomlegginger og hjelpeanlegg gjennom konsesjonssøknad. I denne typen saker er det NVE som er myndighet, ettersom tillatelse ikke gis etter plan- og bygningsloven, men etter energiloven. Kommunen er imidlertid en viktig høringsinstans for NVE.

Konsesjonssøknaden ligger vedlagt. For å se flere dokumenter til konsesjonssøknaden, følg linken: <https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=25737&type=A-1>.

Lede har ansvar for å utvikle og drive det regionale kraftnettet i Vestfold og deler av Telemark.

Lede har vært i dialog med kommunen underveis i prosessene. NVE har også holdt et orienteringsmøte, sammen med Statnett og Lede, for kommunen og regionale myndigheter om alle de fire prosjektene. I tillegg har det vært holdt et offentlig møte for innbyggere og andre interesserte.

Konsesjonsprosessen

En konsesjonssøknad er en detaljert søknad som ofte etterfølger en melding og inneholder alle tekniske, økonomiske, miljømessige og sosiale sider ved prosjektet, med mål om å få en formell tillatelse fra NVE. En melding er en tidlig varsling av et tiltak. Det er kun krav om melding dersom tiltaket medfører 15 km eller mer med ny kraftledning. Det er ikke krav om melding ved planlegging av transformatorstasjoner.

Etter en eventuell konsesjonstillatelse er gitt vil det lages detaljplaner for de ulike prosjektene. Gjennom vilkår i konsesjonen er det bestemt at detaljplaner skal utarbeides i kontakt med aktuelle kommune(r) mfl. Kommunen vil også få detaljplanen på høring, og vil være i dialog med Lede når den utarbeides. Kravet om at partene må varsles og få mulighet til å uttale seg før NVE eventuelt treffer vedtak om godkjenning av planen, følger av forvaltningsloven § 16. Det er derfor et minimum at de

som er parter i saken blir varslet skriftlig om planen og muligheten for å uttale seg. Dersom tiltakshaver har hatt god dialog med relevante parter ved utarbeidelse av planen, og det foreligger skriftlige uttalelser som vedlegg til planen, kan NVE i enkelte tilfeller vurdere at saken er tilstrekkelig opplyst og at høring kan unnlates.

Om Askehaug transformatorstasjon, Lede

Lede AS søker om oppføring og drift av ny transformatorstasjon med øvre spenningsnivå på 132 kV ved Askehaug i Tønsberg kommune og Østre Åmødt i Sandefjord kommune. Samtidig søkes det om konsesjon for spenningsoppgradering av 66 kV-linja fra Sundland-Askehaug til 132 kV og delvis legge om 5 kraftlinjer. Nye Askehaug stasjon er planlagt på næringseiendommen vest for dagens stasjon. Stasjonsløsningen forutsetter at dagens bygningsmasse på den nye stasjonstomta saneres, og at området planeres for tilrettelegging av fremtidige felt. Det inngjerdete stasjonsområdet utvides til ca. 11 000 m².

Dagens transformatorstasjon ved Askehaug ble etablert i 1967 og har vært gjennom flere oppgraderinger og reinvesteringer. Gammelt komponentdesign og -løsninger gjør det stadig vanskeligere å drifte og vedlikeholde stasjonen. Generelt er stasjonen i dårlig forfatning, og det er nå flere HMS-risikoer ved stasjonen, bl.a. i bryteranleggene. Det har også vært gjentatte SF6-lekkasjer (svovelheksafluorid, en svært kraftig klimagass). Samtidig møter ikke eksisterende overføringskapasitet framtidige behov.

Målet med tiltaket er å fjerne HMS-risikoene ved Askehaug transformatorstasjon og samtidig oppgradere regionalnettet i området, slik at det blir tilrettelagt for fremtidig nettutvikling og belastning. Dette vil redusere nett-tapet betraktelig. Tiltaket er en forutsetning for den planlagte løsningen i den nye 132 kV Gulliåsen transformatorstasjon ved Statnetts framtidige Tønsberg transformatorstasjon.

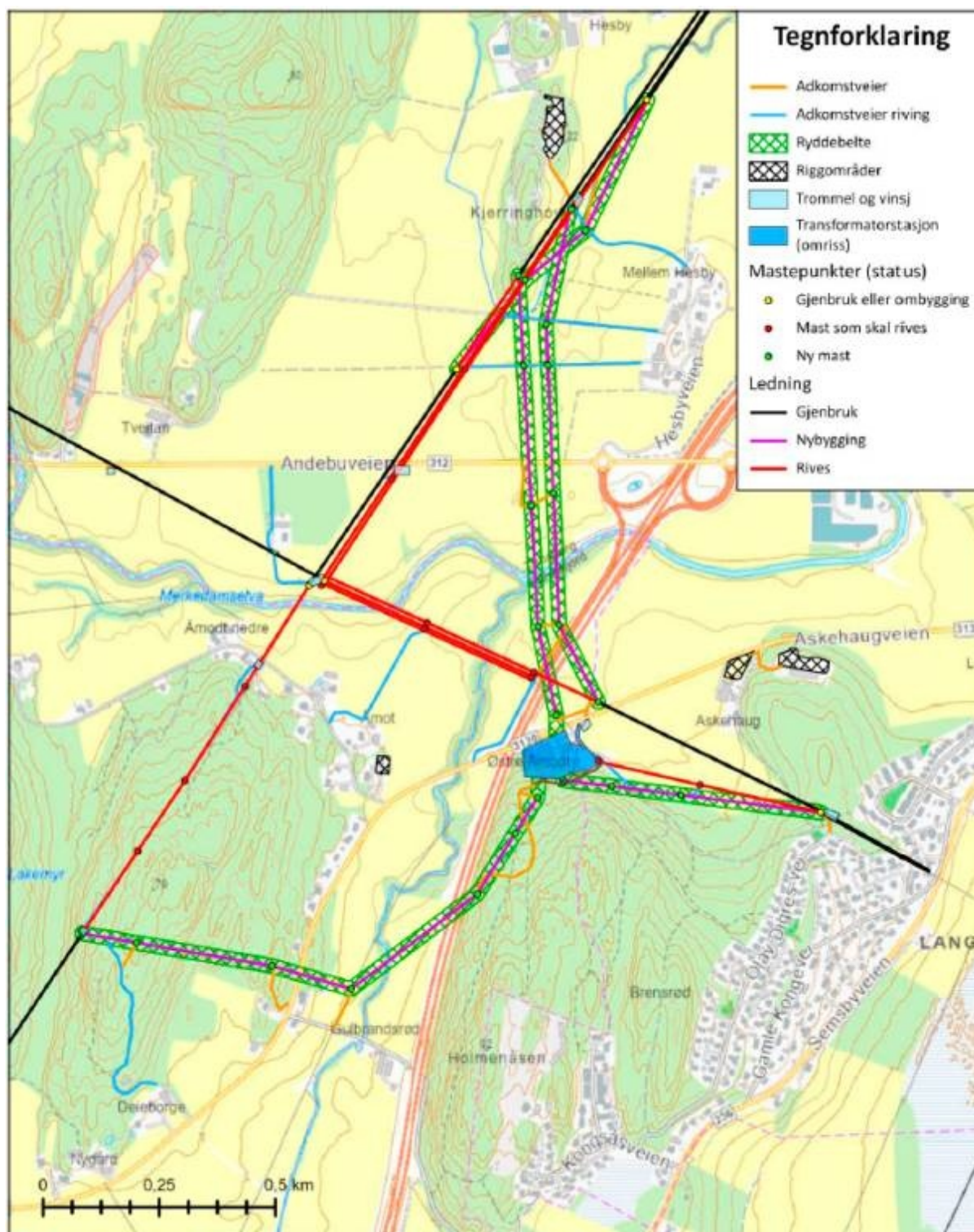
På grunn av mye kvikkleire i området er flere alternative lokaliseringer av stasjon og ledningstraseer vurdert. Det har påvirket løsningene som det søkes konsesjon for.

Ny stasjon er planlagt på allerede bebygget areal, og mesteparten av arealet for stasjonsbygget ligger i Sandefjord kommune.

Figur 2. Stasjonen avgrenses omtrent som vist med den røde streken. Den blå streken viser kommunegrensa. Tønsberg kommune på østsida, Sandefjord kommune på vestsida.

Flere av de planlagte nye ledningstraseene ligger i Tønsberg kommune, se figur under.

Figur 3. Oversiktskart over Askehaug transformatorstasjon med ledningsomlegging.

Rettslig grunnlag:

Forholdet mellom energiloven og plan- og bygningsloven

Nettanlegg med anleggskonsesjon skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven

Nettanlegg som krever anleggskonsesjon etter energiloven er unntatt fra behandling etter plan- og bygningsloven, jf. plan- og bygningsloven § 1-3. Kun bestemmelsene om konsekvensutredning i kap.

14 og om stedfestet informasjon i kap. 2 gjelder for slike anlegg. Dette betyr at det kan gis anleggskonsesjon og bygges anlegg uavhengig av planstatus, at det ikke skal lages reguleringsplan eller gis dispensasjon for slike anlegg, og at det ikke kan vedtas planbestemmelser for dem.

Kommuner og berørte statlige etater kan gi innsigelse til NVEs vedtak

Kommuner og berørte statlige etater kan reise innsigelser mot konsesjonssøkte tiltak, jf. energiloven § 2-1 sjuende ledd. Innsigelser må være fremmet innen høringsfristen satt av NVE. En innsigelse som ikke blir imøtekommet og/eller trukket, fører til at saken etter behandling i NVE også skal behandles av Energidepartementet.

Forholdet til kommuneplanen:

Samfunnsdelen

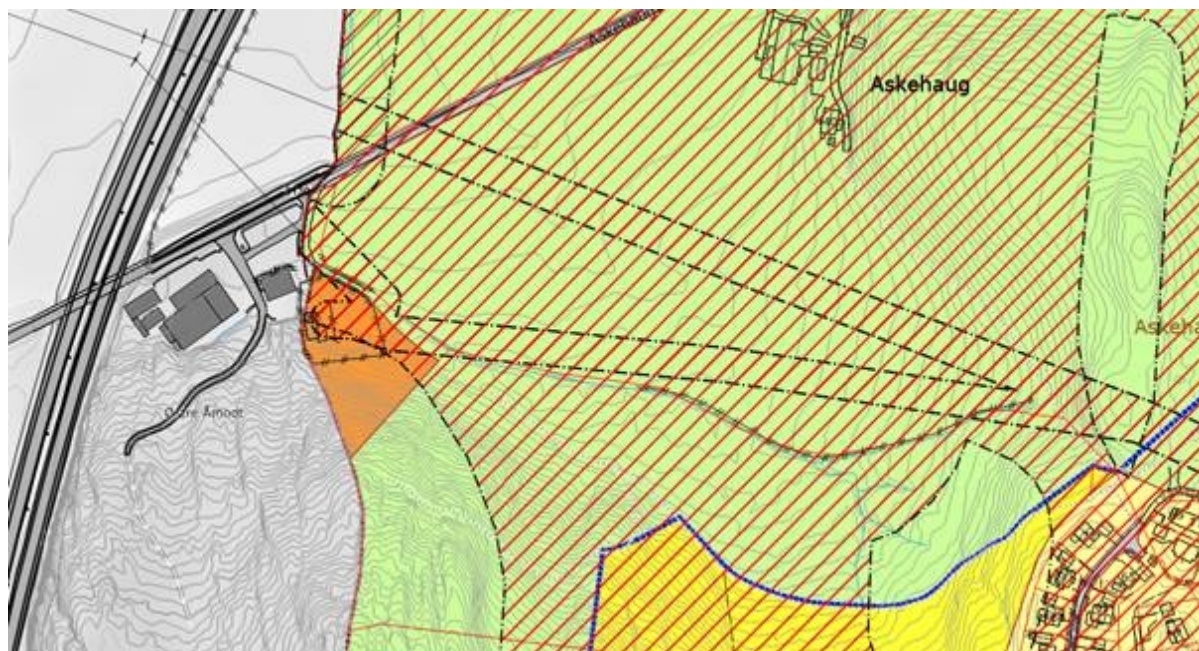
Gjeldende samfunnsdel har mål om klimagassreduksjon på 60 % og bærekraftig industri- og næringsutvikling. Gjeldende samfunnsdel har også mål om å ivareta naturens økosystemer og at de skal anvendes bærekraftig.

I forslag til revidert samfunnsdel, som ble 1. gangsbehandlet i Kommunestyret 5. november, vurderes følgende målformuleringer som de mest relevante i denne saken:

«Innen 2037

- er det attraktivt å etablere og drive næringsvirksomhet
- har vi høyere andel sirkulær økonomi og har redusert forbruket av naturressurser
- er klimagassutslipp innenfor Tønsberg kommune redusert med 70%, sammenliknet med 2016
- ivaretar vi naturens økosystemer og har restaurert mer enn 30 % av ødelagt natur på land og i vann, sammenliknet med 2022
- har vi god miljøtilstand i våre vassdrag og i Oslofjorden»

Arealdelen

Figur 4. Kommuneplanens arealdel for Tønsberg kommune (i farger). Arealet i gråtoner viser areal i Sandefjord kommune, der det foreslåtte stasjonsområdet er avsatt til næringsbebyggelse.

Dagens stasjonsområde ligger i kommuneplanens arealdel som «*andre typer bebyggelse og anlegg*». Ledningsomleggingene berører i all hovedsak områder som er avsatt til LNF-formål (landbruk-, natur- og friluftsmål). Ledningsomlegging mot øst innebærer også at ny høyspent planlegges lagt nærmere det framtidige boligområdet i Kongsåsen enn eksisterende linje ligger.

Vurderinger:

Tønsberg kommune viser til brev fra NVE om høring av konsesjonssøknader for Tønsberg, Gulliåsen og Askehaug transformatorstasjoner, datert 26.09.2025. Kommunen setter pris på at sakene presenteres og ses i sammenheng, noe som gir et helhetlig bilde på konsekvensene av de prosjektene/tiltakene som nå er på høring.

Kommunen anerkjenner at det er behov for økt kapasitet i strømmettet i regionen og at strømmettet med transformatorstasjoner er viktig infrastruktur for samfunnet. Vi vil berømme Lede til å ha funnet fram til et grått areal for lokalisering av selve transformatorstasjonen. Tønsberg kommune har følgende kommentarer til omsøkt tiltak, som vi mener vil bidra til å redusere negative lokale virkninger og bidra til etableringen av transformatorstasjonen kan skje uten å være til hinder for annen planlagt utvikling i området:

Landbruk:

Selve stasjonsutbyggingen vil ikke berøre hverken skog, jord eller naturmangfold.

For jordbruket er det en fordel å lokalisere nye kraftmaster slik at de ikke blir stående på dyrka jord. For skogbruket er det en fordel å lokalisere traseene utenom produktiv skog.

Naturmangfold:

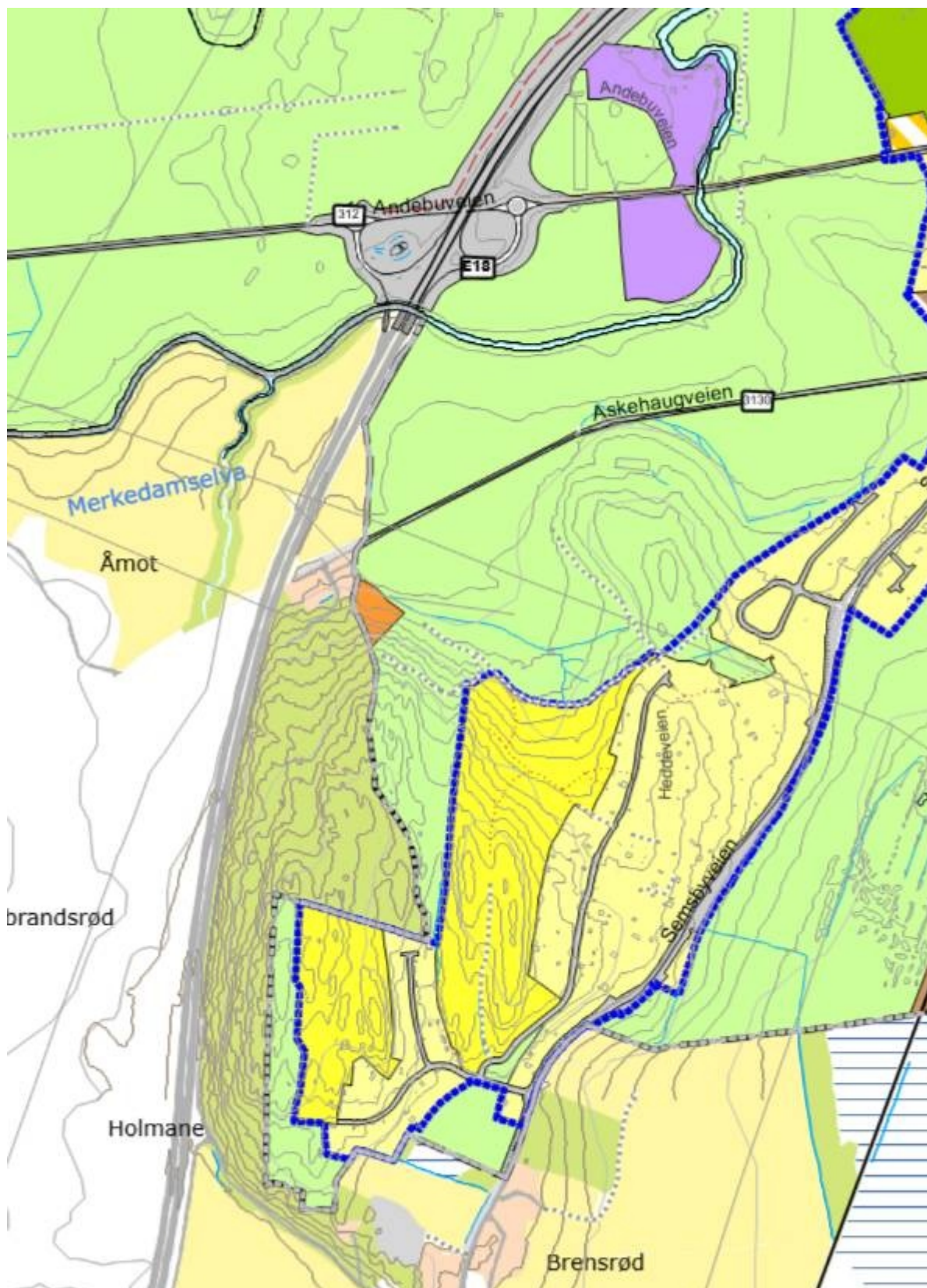
For å redusere faren for at sårbare fuglearter skal kollidere med ledningene, er det viktig at det gjennomføres kollisjonsreducerende tiltak. Påvirkning på fuglelivet må også hensyntas i bygge- og anleggsprosessen.

Vannforekomster

Tiltaket kan få konsekvenser for vannforekomster i området, både i byggefasen og driftsfasen. Tiltaket kan ikke være i strid med vannforskriftens miljømål for de berørte vannforekomstene.

Boligformål Kongsåsen

I arealdelen til kommunen er det avsatt et areal til boligformål i Kongsåsen. Ledningstraseen Askehaug-Sundland skal ifølge søknaden legges litt nærmere dette arealet enn det den gjør i dag, samtidig som den skal spenningsoppgraderes fra 66 kV til 132 kV. Avstanden mellom ny ledningstrase og arealet satt av til bolig vil bli 80 meter. Kommunen kan ikke se at det i søknaden beskrives hvilke konsekvenser dette kan ha for fremtidig boligbebyggelse med hensyn til elektromagnetiske felt. Det som derimot er beskrevet er at for ny 132 kV Jåberg-Askehaug vil grenseverdien på 0,4 mikrotlesla ligge omtrent 45 meter fra senter av traseen, ved bruk av master med trekantoppheng. For nye kraftledninger ved Kjerringhovet vil utredningsgrensen på 0,4 mikrotlesla strekke seg om lag 150 meter fra senter av nærmeste masterekke. Kommunen forventer at Lede gjør nødvendige tiltak som sikrer at nye boliger innenfor gult areal ikke utsettes for verdier over 0,4 mikrotlesla. Kommunen opplyser samtidig om at per dags dato jobber forslagsstiller med utarbeidelse av et planforslag for den nordlige delen av Kongsåsen (D3). Dersom det ikke er mulig å gjøre tilstrekkelige avbøtende tiltak ønsker kommunen at det opprettes en dialog.

Figur 5. Kartutsnittet viser at det er avsatt areal til bolig sør-øst for Askehaug transformatorstasjon i kommuneplanens arealdel.

Teknisk infrastruktur

Tønsberg kommune er kjent med at det skal utarbeides detaljplan for tiltaket dersom det blir gitt konsesjon. Vi ser det likevel hensiktsmessig å ta opp flere tema knyttet til teknisk infrastruktur i denne uttalelsen slik at NVE og Lede blir kjent med våre forventninger så tidlig som mulig.

Når utbygging blir bestemt gjennom en reguleringsplan etter plan- og bygningsloven, vil Tønsberg kommune normalt kreve en [kommunalteknisk plan](#). Den skal utarbeides iht. kommunes mal, veileder og sjekkliste for Kommunalteknisk plan. Vi kjenner ikke til hvilke krav Sandefjord stiller, og det er fornuftig at det avklares så tidlig som mulig hvordan vi skal planlegge dette videre mellom kommunene.

Siden området hovedsakelig ligger i Sandefjord kommune tenker vi det vil være hensiktsmessig at Sandefjord har videre dialog ift. brannvann og overvannshåndtering. Det er beskrevet at det ikke vil være behov for sanitært vann etter utført anleggsfase.

VA-anlegg: Det er ikke planlagt noen tilknytning til kommunalt VA-anlegg. Tønsberg kommune har heller ingen VA-infrastruktur i området.

På gbnr 41/26 som ligger i Tønsberg finnes det pr i dag en tett tank. Det kan vurderes om denne kan oppgraderes til dagens standard og benyttes under anleggsperioden. Videre må det vurderes om det kan være behov for å beholde den videre i driftsfasen. Eiendommene som ligger i Sandefjord kommune, har vi ingen informasjon om.

Brannvann: Det er slik vi forstår det innledet en dialog med Sandefjord brann og redning (kap. 1.3.1) at brannkonsept og slokkevann skal ivaretas. Tønsberg kommune har ikke ledningsnett i området og forutsetter at videre dialog tas med Sandefjord kommune.

Overvannshåndtering: All overvannshåndtering i Tønsberg kommune skal planlegges iht. Tønsberg kommunes overvannsveileder.

Utslippssøknad: Søknad om utslippstillatelse av sanitært avløpsvann skal sendes kommunen. Det finnes som nevnt over pr i dag en tett tank som ligger i Tønsberg. Det må avklare om denne skal benyttes videre eller om det også er anlegg i Sandefjord kommune innenfor dette området.

Friluftsliv

Til konsesjonssøknaden er det gjort en grundig vurdering av tiltakets påvirkning på friluftsliv, og foreslått flere gode tiltak for å redusere de negative virkningene av utbyggingstiltaket.

Tønsberg kommune er i stor grad enige i vurderingene, men stiller oss undrende til vurderingen av at delområde FL1 *Kjerringhovet med turløypa Tønsberg løype* er klassifisert med middels verdi. Den skilta og merka turstien er en av kommunens kulturstier, og en gruppe frivillige har utarbeidet et informasjonshefte som viser utvalgte punkter og severdigheter langs stien. Vi ber om at stien ivaretas både under anleggsperioden og i driftsfasen, og at alternative traseer etableres der det er behov.

Konsekvens for oppnåelse av FNs bærekraftsmål:

Dersom Askehaug transformatorstasjon får konsesjonstillatelse vil det bidra til å oppnå FNs bærekraftsmål nummer 7 ren energi til alle og bærekraftsmål nummer 9 industri, innovasjon og infrastruktur.

Effekt for klima:

God infrastruktur for strømforsyning og tilgang på strøm er viktig for elektrifisering av samfunnet.

Konsekvenser for barn og unge:

Forringelse av friluftsområdet som følge av tiltakene kan være negativt for barn og unge.

Alternative løsninger:

Det kan fremmes forslag om endringer og tilføyninger i Tønsberg kommunes høringsuttalelse.

Eventuelle endringer eller tilføyelser som følge av politisk behandling vil ettersendes til NVE.

Økonomiske konsekvenser:

Potensiell forringelse av landbruksjord kan gi økonomiske konsekvenser for de næringsdrivende. For kommunen selv er det lite økonomiske konsekvenser utover ressurser til saksbehandling administrativt og politisk.

Konklusjon:

Kommunedirektøren har i denne saken redegjort for innhold i konsesjonssøknad for Askehaug transformatorstasjon, og anbefaler at de vurderingene som fremkommer av saken sendes som høringsuttalelse til NVE når politisk behandling i kommuneplanutvalget 24. november og politisk behandling i kommunestyret 10. desember er gjennomført.

Videre behandling:

Saken behandles i kommuneplanutvalget før sluttbehandling i kommunestyret.

Tønsberg kommune, 05.11.2025

Mette Vikan Andersen
kommunedirektør

Torunn Årset
kommunalsjef